

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

Capvt I. Francisci Xauerij genus, indoles, educatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

CAPVT I.

FRANCISCI XAVERII

*genus, indoles, educatio.**Xauerium
castellum
gentilitiū
Xaueria
familia.*

N altera Nauarræ patre, quæ
vergit ad Hispaniam, sub Py-
renæi radicibus, Xauerium
castellum est situ & opere mu-
nitum, peruetusta ac gentilitia sedes Xa-
ueriæ familiæ: vbi Francisci Xauerij
incunabula hodieque visuntur. Ca-
stella quippe, gentis more, ferme nobili-
tas incolit. Et Xauerium haud procul ad-
modum Pompelone abest vrbe regia Na-
uarræ. Francisci maiores bellica virtute,
eximiaque erga Reges suos fide, multa ac
magna decora simul & præmia sibi ac po-
steris pepererunt, haud minus factis suis
quàm regis beneficiis insignes. Mater-
num genus in primis clarum, ac nobile:
vtpote cuius antiquitas, longissima cla-
rorum bello virorum serie, per plurimas
deinceps ætates, haud dubiis testata mo-
numentis, ab anno prope millesimo re-
petatur. Maternus auus Martinus Azpil-
queta fuit, clarissimæ familiæ iam ad
paucitatem reductæ propemodum stirps
relictus, vir non maiorum gloria quàm
sua virtute clarior. Is Ioannam Xaueri-
am, pari splendore ac nobilitate Virgi-

RSM.

mem, spem item Xauerij generis, duxit uxorem. Ex ea Mariam vnicam filiam suscepit, stirpem ac spem familiae vtriusque: vt duæ nobilissimæ penè Nauarræ totius familiae in vnus ferme puellæ capite cõsisteret. Et fuit Maria egregia pariter forma ac pietate, tam excellenti nomine non indigna. Hanc Ioannes Iassus sibi matrimonio iungit, homo genere copiosq; maximè verò doctrina & prudentia nobilis, idemq; apud Ioannem Regem Nauarræ gratiosus in paucis, consiliuq; regij longè primus. Qui soceri hortatu ex Iasso castello paterno auitoq; in Xauerium dotale castellum coniugis cum demigrasset; feliciori quàm socer matrimonio vsus, soceri magis consuluit genti, quàm suæ. Pluribus enim ex Maria liberis (inter quos Franciscus hic noster fuit) genitis; grauis eius animus incessit cura, duas antiquissimas Nauarræ familias iam deficientes ab interitu vindicandi. Ergo statuit posthabito gentis suæ nomine (quam nec humili, nec obscuro) transmittere gentilitia coniugis suæ nomina liberis suis posterisque. Quocirca eius filij, paterno cognomine omisso, partim Azpilquetæ, partim Xauerij appellati. His igitur parentibus ac maioribus Franciscus Xauerius nascitur, Ioanne Rege

Parentes
Xauerij.

§ FRANCISCI XAVERII

Nauarræ, Innocentio VIII. Pont. Max.
ANNO post Christum natum circiter
M. CCCC. XCVII. Fratrum qui-
dem nati minimus, sed, tanquam alter
David, summi parentis destinatione ma-
ximus. Nec verò illi ad destinatum san-
ctitatis fastigium adiumenta vel diuina,
vel humana, vnquam defuere. Ab incu-
nabilis in sinu optimorum parentum e-
ducatus, pueritiam egit ex eorundem
sanctissima disciplina: primamque eius
ætatem solers magistrorum cura iis arti-
bus erudiuit, quibus ingenia ad summum
excitantur decus. Et erat in eo rara in-
doles animi, egregia corporis forma,
constitutioque, magnum & acre ingeni-
um, studium litterarum (vt est captus pue-
rorum) non vulgare. Nihil illo probius,
nihil festiuus, nihil comius. Quibus ille
rebus assequebatur, vt notis ignotisque
carus esset. Nec mortalibus eodem tem-
pore carior fuit quàm cælestibus. Vel il-
lud argumento est, quòd in tanta afflu-
entia rerum, iuuentæque licentia, præcla-
ra specie habituque corporis adolescens,
pudore cupiditatem frenante, sui potens
fuit: singularique Dei beneficio virginalis
integritatis florem intactum illibatamque;
seruauit: vt cælestis ille sponsus, qui pasci-
tur inter lilia, iam tum videretur certam
in eo

Educatio.

*Virginalis
pudicitia.*

Cant. c. 2.

in eo sedem sibi delegisse. Acuebat, ut fit, castimonia ingenium, animumque ad sapientiae satus accipiendos, tanquam purum solum, diligentius præparabat. Igitur contemptis militaribus fratrum uocibus ad domesticum armorum decus reuocantium, institutum tenuit: ac siue recenti patris exemplo incitatus, siue scientiæ dulcedine delinitus, siue etiam diuino instinctus inflatu, doctrinæ gloriam bellicæ prætulit laudi. Sed interuenit rectissimis studiis auitum malum, honorum cupido. Etenim (ut eximia nobilitas ferè auida est excellentiæ) cum illa ipsa puerili disciplina ingentes hausit spiritus: cæpitque nixus ingenio magna quædam & alta spectare, ut familiæ decus, quod amplum à maioribus acceperat, maius & auctius posteris suis traderet. Decreuit itaque maximarum artium præsidia, quæ ad dignitatem opesque augendas viam facerent, sibi parare, consilio specioso magis quàm salubri.

*Doctrinam
armis anteponit.*

CAPVT II.

Parisiis ab Ignatio Loiola ad studium pietatis conuertitur.

ERAT illis temporibus Parisiensis Academia non solum vetustate fama-
A. 5
*Academi-
mia Parisi-
ensis.*